

Noticiari del mes d'agost

Invitat el CENTRE per l'Ajuntament de la nostra ciutat per a que designi un delegat que el representi en la Ponència que, per acord de l'esmentada Corporació, haurà de constituir-se per estudiar la represa de la celebració d'exposicions artístiques, interrompudes des de l'any 1923, ha estat designat el soci senyor Dionís Baixeres i Verdager.

Obituari.—A causa d'un desgraciat accident automobilístic, ha mort el soci senyor Carles de Fortuny i Miralles, Baró d'Esponellà. Rebi la família de tan il·lustre company l'expressió del nostre sentit condol.

La nomenclatura dels carrers.—Al comunicat que la Junta Directiva dirigeix a l'Ajuntament per a que no siguin canviats els noms dels carrers, aquest contestà amb el següent ofici:

«Ajuntament de Barcelona.—Comissió de Revisió dels noms dels carrers de la ciutat.—Honorables senyors: Tinc l'honor de contestar-vos l'ofici adreçat per aquest CENTRE al senyor Batlle, demanant sigui restringit tot el possible la modificació dels noms dels carrers de la ciutat. Aquesta indicació que ens feu l'hem tingut en compte sempre, i és per això que la nostra tasca ha estat limitada a dues finalitats: una d'elles, la de modificar els noms dels carrers que repugnava l'ambient popular i l'esperit ciutadà perquè eren fruit no-res més que de la incomprensió de l'Ajuntament de la Directadura; i l'altra, ha estat la d'actuar única i exclusivament sobre els carrers que no havien estat encara nominats.—Viviu molts anys.—Barcelona, 27 d'agost de 1931.—El President de la Comissió, (signatura il·legible).—Honorables senyors President del CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA».

II Aplec a La Molina.—El diumenge, dia 9, tingué lloc novament la festa de l'aplec que es ve celebrant al Xalet de La Molina. Amb aquest motiu fou beneïda i portada en processó una petita

imatge de la Mare de Déu de Montserrat, que ha volgut ofrenar a la capella del Xalet l'«Institut de Cultura per a la Dona», de la nostra ciutat.

També, per primera vegada, es cantaren els goigs de la Verge que es venera a la capella de La Molina, segons lletra d'un soci del CENTRE i música de Mn. Francesc Baldelló. Igualment, es posà a la venda el full d'aquests goigs, ornat amb encertats dibuixos del nostre consoci Joan Queralt.

El senyor Rector d'Alp, junt amb nombrosos fidels d'aquell poble, feren cap a La Molina, on també s'aplegaren diversos membres de la Junta Directiva del CENTRE i de la del Xalet.

EL PROBLEMA COMARCAL

Per creure que és d'interès per als excursionistes, inserim a continuació les enquestes de la «Biblioteca Vallconda», Institut d'Historiografia Comarcal, de Vallbona de les Monges (Baixa Segarra).

«A Catalunya - ha dit Rovira i Virgili - tenim plantejat un problema comarcal que afecta profundament l'entranya viva del nostre poble.

La diversitat d'elements territorials i ètnics corrobora el fet d'aquestes agrupacions d'espontània formació històrica, immutables en essència a totes les rubinades del temps. La comarca és un fet que se'ns imposa a l'imperatiu de la natura.

La província, en canvi, nascuda per a facilitar l'acció centralista del déu-Estat és una forma d'exigències burocràtiques o, com deia Le Play, «l'imperi de les oficines». El projecte de divisió provincial de les Corts de Càdiz no arribà a efectuar-se fins al R. D. d'Elisabet II^a (30 de novembre de 1833) el qual acabà amb els *corregiments* que des del Decret de Nova Planta havien succeït a les *vegueries* i *sots vegueries* medievals; una forma purament legal venia a substituir aquelles antigues estructuracions, més o menys adaptades al fet comarcal, però sense l'imperialisme ni l'arbitrarietat de la província. I per què no esmentar - un fruit del provincialisme - l'èxode rural que ha creat una vida fictícia a les urbs i molta dificultat a l'economia del poble?

Amb la solució del problema comarcal quedarien resolts una colla d'altres problemes integrants, de gran interès per a Catalunya, i més ara que som propers a realitzar el principi d'auto-determinació en lleis positives i en mesures legals. El problema comarcal

no és solament un problema geo-històric, no és - com alguns han cregut - la resurrecció de les comarques mortes sinó la concreció de les entitats vives, fluctuants: a l'*ahir* de la geo-història s'enllaça, doncs, un *avui* d'estructuració política, de normalització jurídica, d'evolució geogràfica i, principalment, de vida econòmica.

Dos sistemes antagònics - natura i llei - pledejaran el problema. Dins la vasta extensió de les idees i de les accions, tots, sense partidismes ni sectes, hem d'aportar la veu i el vot al màxim litigi. Nosaltres, contra el provincialisme, tenim molt de camí guanyat perquè fem cor al desplegament de la natura; la comarca catalana, encara que hi hagi homes que la neguen - ho hem dit abans - és una realitat que s'imposa per ella mateixa, matisos de l'ànima nacional!

Si volem que la interna constitució jurídica del nostre poble respongui als imperatius nacionals, hem d'urgir el retorn comarcal.

I per a arribar a una solució lògica del Problema Comarcal de Catalunya es fa necessaria la col·laboració dels homes del poble, cèl·lules vivents de la comarca. En la gama dels segles mai no havíem estat tan a prop del poble i el poble mai tan humà, tan conscient dels seus drets; per això la ruta històrica s'endega, de dinàstica passa a ésser popular. Avui l'hegemonia és nostra i nosaltres; poble, l'eix de la història. És indispensable, doncs, que el poble respongui al seu *moment* el d'elaborar la pròpia història, el de reconstruir l'autonomia comarcal, ànima de la democràcia.

Avui l'«Institut d'Historiografia Comarcal» aixeca aquest clam a tots els conscients de la comarca, clam de proselitisme i de germanor que vol junyir els esforços de tots els comarcans a la fita única de la Pàtria.

I sigui una encaixada espiritual, profundament solidària, per la «Casa del Vallès», capdavantera del moviment comarcalista català.

Col·laborador! Comarcà! No escatimis les teves energies, la comarca és una força espiritual que sorgeix, que es redreça per vindicar-se; si tu respons a aquesta crida fraterna que invoca el teu patriotisme, no ho dubtis, la comarca serà redimida.

Vallbona de les Monges, ix d'agost de MCMXXXI.—La Direcció.

La «Biblioteca Vallconda» prega que no es respongui amb vaguetats sinó concretament a les respectives preguntes del Qüestionari.

Que se li comuniquin les iniciatives, informes, opinions, etc., que els col·laboradors creguin útils, amb la plena seguretat de què seran atesos.

Que s'escriguin els treballs en fulles 17/23 i d'una sola cara.

Així, ben llegible, deu cloure's l'«Enquesta»:

Les respostes són de . . . de . . . anys d'edat.

Professió

Natural de

Ha residit . . . anys a

Domiciliat a . . . carrer núm.

A . de de 1931.

QÜESTIONARI

- I. De quin poble sou i a quina comarca creieu pertànyer?
- II. Referent a la comarca on s'escau la població vostra, què hi diu
 - la geografia,
 - la història,
 - la realitat viva d'avui,
 - i la consciència comarcal del poble?
- III. Sabríeu descriure'ns els fets que caracteritzen la vostra comarca?
 - Exp. geogràtics,
 - històrics,
 - psíquics o del caràcter,
 - lingüístics i fonètics,
 - jurídics,
 - econòmics, etc.
- IV. Quins d'aquests fets són els més obvis i quins els més característics?
- V. Creieu necessaris nuclis sub-comarcals?
 - Exigències
 - geo-històriques,
 - jurídiques,
 - i econòmiques
 - que ratifiquen l'existència de la sub-comarca.
- VI. Ens diríeu els pobles fites de la vostra comarca i el nom de les comarques veïnes?
- VII. Voldríeu indicar-nos les característiques diferencials de les comarques veïnes en relació a la comarca vostra?
- VIII. De la vostra comarca, quin poble és el de la més primitiva història?
- IX. Quin poble és el centre industrial?
- X. Quin el d'atracció mercantil?
- XI. On escauria millor la capitalitat comarcal?
 - Sabríeu adduir-ne motius?

- XII. La capital de comarca que vós indiqueu
 pot comunicar-se fàcilment amb tots els seus pobles?
 hi escau el centre jurídic? (Registre, Jutjat, Notariat, etc.)
 contradiu el fet geo-històric,
 » l'expansió comarcal,
 » la voluntat del poble?
- XIII. Per què el provincialisme no respon a les exigències de la vida rural?
- XIV. Palesariéu fets concrets, referents al vostre poble i a la vostra comarca, de l'assimilisme buròcrata de la província?
- XV. *Quina és la vostra opinió sobre el Problema Comarcal de Catalunya?*

BIBLIOTECA

REVISTES INGRESSADES ÚLTIMAMENT. - SUMARIS RESUMITS

CLUB ALPINO ITALIANO

Rudatis, Domenico. *La Cima Maria Josè*. 1931-197. — Chersi, Carlo. *Val trenta e i suoi monti*. 1931-202.—Zapparoli, Ettore. *La prima ascensione della Punta NE. della Fourche de la Brenva m. 3030, Ed altri approcci solitari col gruppo del Monte Bianco-Estate-1930*. 1931-224.—Bordone, Mario. *Scalata della Parete Sud della Pietra di Bismantova, m. 1047 (Appennino Reggiano)*. 1931-231.—Neri, Virgilio. *I versanti Nord della Tosa e del Crozzon di Brenta (Dolomiti di Brenta)*. 1931-263.—Buttini, G. *Il Monviso e le Sorgenti del Po negli Scrittore*. 1931-272.—Solimbergo, Dante. *La Prima ascensione della Parete NE. dell'Arera, m. 2512 (Alpi Orobie-18 agosto 1929)*. 1931-297.—Cappuccio, Carmelo. *A Forca Canopine d'Inverno (Appennino Centrale)*. 1931-300.—Balestreri, Umberto. *La lotta per la conquista del Kangchenyunga*. 1931-325.—*Nuovi Itinerari nella Conca Ampezzana (Dolomiti Orientali)*. 1931-351.

CLUB ALPINO ITALIANO. RIVISTA MENSILE

Chabod, Renato. *Mont Blanc du Tacul m. 4248 (Catena del Monte Bianco)*. 1931-389.—Dowerio, Arialdo. *Spigolature Alpinistiche tra le cime di Val Formazza*. 1931-397.—Porro, Carlo. *La cattura e la conservazione della neve in Montagna*. 1931-409.

THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Rock, Joseph F. *Konka Risumgongba, Holy Mountain of the Outlaws*. 1931-1.

LA GEOGRAPHIE

Aubert de la Rue, E. *Voyage aux Iles Amsterdam, Saint Paul et Kerguelen*. 1931-20.

MONDE VOYAGES. REVUE DE L'ACTUALITÉ UNIVERSELLE

Lenief, D. *Théophraste Renaudot père du journalisme moderne*. 1931-361.—Spont, Henry. *Les Pyrénées*. 1931-367.

ALPINISME

Herrmann, F. *Le Versant de Tiefenmatten du Cervin*. 1931-339.—*Kangchenjunga 1929-1930*. 1931-349.

NOVES ADQUISICIONS

DEUTSCHEN UND OSTERREICHISCHEN ALPENVEREIN.—*Alpines Handbuch*.—Leipzig, 1931.

ZURBITU, D.—*San Lorenzo de El Escorial*.—Madrid, 1929.

DALLOZ, PIERRE.—*Haute montagne*.—Paris, 1931.

ALBAREDA, ANSELM M.—*Història de Montserrat*.—Monestir de Montserrat, 1931.

Folklore y costumbres de España. Tom. II.—Barcelona, 1931.

ENCICLOPEDIA UNIVERSAL ILUSTRADA. EUROPEO-AMERICANA. ESPASA. Tom. III.—*Apèndice*.—1931.

FOLCH I TORRES, MANUEL.—EL TESOR ARTÍSTIC DE CATALUNYA.—*La Capella de Sant Jordi al Palau de la Generalitat*.—Barcelona, 1931.

FOLCH I TORRES, MANUEL.—EL TESOR ARTÍSTIC DE CATALUNYA.—*Les Pintures Murals Romàniques de Santa Maria de Tahull*.—Barcelona, 1931.

DONATIUS

AMICS DE L'ART VELL.—*Memòria*. 1930.—Barcelona (de l'entitat).

GUILERA, J. M.^a.—*Carnet d'un Esquiador*.—Barcelona, 1931 (de l'autor).

PUJOL I ALGUERÓ, F.—*Del nostre excursionisme*.—Barcelona, 1931 (de l'autor).

MARCET RIBA, J.—*Nota necrològica. Domingo de Orueta i Duarte*. Palamós, 1926 (de l'autor).

MARCET RIBA, J.—*Congrés Geològic Internacional. Abril, 1926*.—(de l'autor).

MARCET RIBA, J.—*Congrés Geològic Internacional. Setembre, 1926*.—(de l'autor).

MARCET RIBA, J.—*Les lleis de macla dels feldespatos de varies roques de Camarena*.—Palamós, 1923 (de l'autor).

- MARCET RIBA, J.—*Nota necrològica. Wilfrid Kilian i la Geologia catalana*.—Palamós, 1926 (de l'autor).
- MARCET RIBA, J.—*Les dades cristal·logràfiques assolides pels mètodes universals de Fedorow*.—Palamós, 1925 (de l'autor).
- MARCET RIBA, J.—*Nuestros métodos estereogràfics*.—Madrid, 1927 (de l'autor).
- MARCET RIBA, J.—*Curs d'iniciació geogràfica. Excursió geològica.....*—Barcelona, 1927 (de l'autor).
- SAN MIGUEL DE LA CÁMARA, M. & MARCET RIBA, J.—*Contribución al estudio de las terrazas del NE. de España*.—1928 (del senyor J. Marcet i Riba).
- MONTOLIU, M. DE.—*Lo que España debe a un libro*.—Barcelona, 1931 (de la Càmera Oficial del Libro de Barcelona).
- BLASI I VALLESPINOSA, F.—*Mèrida arqueològica*.—Barcelona, 1931 (de l'autor).
- MAS-ABRIL, FRANCESC.—*De cara a mar*.—Barcelona, 1930 (de l'autor).
- AIMONE DE SAVOIA-AOSTA.—*Expedición italiana al Karakoram*.—Madrid, 1930 (de la Real Sociedad Geogràfica de Madrid).
- VIDAURRAGA, J. ANGEL.—*Fundamentos científicos del naturismo*.—Bilbao, 1929 (de l'autor).
- BROSSES, CARLOS DE.—*Viage a Italia*.—Vol. I-III.—1922-1923 (del Dr. Josep Garrut).
- PUIG I ALFONSO, FRANCESC.—*Curiositats barcelonines*.—Barcelona, 1930 (de l'autor).
- LEUTERT, H.—*Manuel de Ski*.—Zurich, 1930 (de l'Association Suisse des Clubs de Ski).
- Annuaire du Club Academique Français d'Alpinisme*.—Paris, 1931 (de l'entitat).
- SAGARRA, FERRAN DE.—*Les lliçons de la Història. Catalunya en 1640*.—Barcelona (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- SOLÀ, FORTIÀ.—*El temple parroquial de Moyà i sa Titolar i Patrona Santa Maria de Misericordia*.—Vich, 1918 (de N. N.).
- FOMENTO DEL TURISMO.—*Mallorca la Isla Dorada*.—Palma de Mallorca (del Fomento del Turismo).
- GALLARDO I GARRIGA, ANTONIO I RUBIÓ I TUDURÍ, SANTIAGO.—*La Farga Catalana*.—Barcelona, 1930 (dels autors).
- ALBUM ARTISTIQUE.—*La Côte d'Azur de Marseille a Menton*.—(del Dr. Josep Garrut).
- MASPONS LABRÓS, F.—*Lo Rondallaire*. Vol. I.—Barcelona, 1930 (del senyor Francesc Maspons i Anglasell).

BUTLLETÍ DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA*Publicació mensual*

Un vol. anyal de 384 pp. text, 96 pp. làmines i nombrosos gràfics,
i un SUPLEMENT de 192 pp.

Abonament: Socis del CENTRE, 15 pessetes anyals

SUMARI DEL BUTLLETÍ DE SETEMBRE DE 1931

Les valls del Flamisell i Noguera de Tor, per JOAN DANÈS I VER-
NEDAS.—*Pel Montseny amb Mossèn Cinto*, per LLUÍS VIA

LAMINES

LVI. *Llac de Cavallers. Cascada de Cavallers.*—LVII. *Vall del riu Tort. Cascada del riu Tort.*—LVIII. *Tuc de Colamés. Crestes de l'Infern i Cómolos Bienes al fons.*—LIX. *Estany Travessany. Estany Negre i Cómolos Bienes.*—LX. *Gelera del Cómolo forno i Montarto al fons. Església d'Erill.*—LXI. *Església de Caldes de Bohí. Verge de Caldes de Bohí*, per A. ALBO i M. COMELLA

GRAFICS

Concessió d'indulgències atorgada pel Sant Pare Benet XIV l'any 1749.—*Goigs en honor de la Mare de Déu de Caldes de Bohí.*—*Música dels Goigs en honor de la Mare de Déu de Caldes de Bohí.*